

БЮЛЕТЕНЬ

Інституту Розвитку Аграрних Ринків

Випуск №21 (10)
(20 серпня 2010 року)

- 1. ЗАКОНОДАВСТВО: НОВІ НАДХОДЖЕННЯ стор. 2*
- 2. ПРОЕКТИ АКТИВ ЗАКОНОДАВСТВА стор. 2*
- 3. ПОДІЇ, ФАКТИ стор. 17*
- 4. ПОДІЇ IPAR стор. 21*
- 5. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА стор. 23*

Бюлетень IPAR розсилається раз на місяць електронною поштою. Якщо ви бажаєте підписатися для отримання Бюлетеню – надсилайте вашу контактну інформацію. Чекаємо на ваші відгуки.

Контакти:

вул. Михайлівська 24 б, офіс 81, 83 , м. Київ, Україна 01001
Тел. : +38 044 3907008, Факс: +38 044 2788414, E-mail: AKhvalinska@amdi.org.ua
www.amdi.org.ua

Директор IPAR, академік УАН - В.С. Андрієвський

Випуск підготувала
Анна Хвалінська, фахівець з питань зв'язків з громадськістю IPAR

1. ЗАКОНОДАВСТВО: НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Міністерство аграрної політики

НАКАЗ № 490 від 16 серпня 2010 року “Про заходи щодо попередження надання неякісних послуг суб’єктами господарювання, які отримали ліцензії на провадження господарської діяльності з проведення фумігації (знезараження) об’єктів регулювання, що визначені Законом України “Про карантин рослин”, які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони”

З метою захисту ринку від надання неякісних послуг з боку суб’єктів господарювання незалежно від форми власності, які мають ліцензії на провадження господарської діяльності з проведення фумігації (знезараження) об’єктів регулювання, що визначені Законом України “Про карантин рослин”, які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони,

НАКАЗУЮ:

1. Департаменту ринків рослинництва (Демидов О.А.):

1.1. Створити перелік ліцензіатів, які мають право здійснювати господарську діяльність на проведення фумігації (знезараження) об’єктів регулювання, що визначені Законом України “Про карантин рослин”, які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони, і відповідають вимогам Ліцензійних умов, затверджених спільним наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва та Міністерства аграрної політики України від 31 липня 2006 року № 65/413, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2006 року за № 978/12852 (далі – Перелік).

1.2. Розмістити Перелік на офіційному сайті Міністерства аграрної політики України.

2. Ліцензійною комісією ліцензіат вноситься до Переліку на підставі поданої ним заяви та документів, які підтверджують можливість виконання робіт з проведення фумігації (знезараження) у відповідності до Ліцензійних умов.

3. За результатами розгляду на засіданні Ліцензійної комісії матеріалів проведення перевірок додержання ліцензіатами Ліцензійних умов та в разі виявлення їх порушення Ліцензійною комісією приймається рішення щодо тимчасового виключення ліцензіата з Переліку до моменту усунення цих порушень.

4. Поновлення ліцензіата в Переліку здійснюється після надання Ліцензійній комісії документального підтвердження усунення порушень Ліцензійних умов та вносяться зміни до Переліку.

5. Державній службі з карантину рослин України (Симонов В.Є.) при здійсненні процедури організації та контролю за роботами по фумігації (знезараженню) керуватися Законом України «Про карантин рослин» та даним Переліком у подальшій роботі.

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Демчака І.М.

2. ПРОЕКТИ АКТІВ ЗАКОНОДАВСТВА

Міністерство аграрної політики

18.08.2010 Повідомлення про оприлюднення проекту розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції Державної цільової програми будівництва та модернізації ветсанзаводів за участю держави та приватних інвесторів на 2011-2015 роки”

На виконання протокольного доручення Прем'єр-міністра України Азарова М.Я. від 02.06.2010 року Міністерство аграрної політики України спільно з Українською господарською асоціацією “Укрветсанзавод” розробили проект розпорядження “Про схвалення Концепції Державної цільової програми будівництва та модернізації ветсанзаводів за участю держави та приватних інвесторів на 2011-2015 роки”, для докорінних змін у галузі поводження із відходами тваринного походження, забезпеченням її стабільного розвитку та енергетичної незалежності України, забезпечення стовідсоткового знешкодження гостроінфекційних відходів тваринного походження та отримання при цьому м'ясо-кісткового борошна або екологічного чистої енергії в залежності від потреб суспільства.

Прийняття даного законопроекту дозволить поліпшити екологічну, ветеринарну та епізоотичну ситуацію в Україні, завдяки більш своєчасному та повному збору відходів тваринного походження з подальшою їх утилізацією, покращиться фінансово-економічний стан ветеринарно-санітарних заводів України, на яких будуть розміщені дані установки, покращиться якість та собівартість м'ясо-кісткового борошна, що дасть можливість значно підняти його конкурентоспроможність на ринках України, і не тільки це дозволить вивести заводи із категорії планово-збиткових у розряд рентабельних. Також різко зменшиться загроза спалаху ряду інфекційних хвороб як серед тварин, так і серед людей, шляхом повної утилізації відходів тваринного походження, що накопичуються в Україні.

Зазначений проект розпорядження “Про схвалення Концепції Державної цільової програми будівництва та модернізації ветсанзаводів за участю держави та приватних інвесторів на 2011-2015 роки” знаходиться на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики України www.minagro.gov.ua.

Пропозиції та зауваження до зазначеного законопроекту можна надсилати протягом місяця з дня оприлюднення на адресу: 01001 м. Київ, вул. Хрещатик, 24 Департамент ринку тваринництва з Головною державною племінною інспекцією 01011 м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11 Державному комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва.

К О Н Ц Е П Ц І Я

Державної цільової програми будівництва та модернізації ветсанзаводів за участю держави та приватних інвесторів на 2011-2015 роки

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Сьогодні забруднення навколишнього середовища набуло глобального характеру і поставило людство на межу екологічної катастрофи. Проблема поводження із відходами для України надзвичайно важлива та надто болюча. Щоб наблизитися до європейських стандартів поводження із відходами, необхідна зміна у відповідальності та зміна підходів у поводженні з відходами. Сьогодні Україна — європейський лідер за кількістю відходів на душу населення.

Проблема знешкодження та утилізації відходів тваринного походження є основною у забезпеченні екологічного стану країни. В Україні за рік накопичується

близько 350,0 тис. тонн різного роду відходів тваринного походження, які в останній час мають тенденцію до збільшення. Накопичення неутилізованих відходів негативно впливає на екологію країни та призводить до розповсюдження збудників інфекційних хвороб тварин, що може викликати спалах ряду гостроінфекційних захворювань як серед тварин, так і серед людей та привести до екологічної катастрофи.

На території України працюють 24 ветеринарно-санітарні заводи, побудовані у 80-х роках минулого століття, які займаються збором, переробкою та утилізацією відходів тваринного походження. На ветеринарно-санітарних заводах утилізується близько 140,0-150,0 тис. тонн відходів тваринного походження, що майже у 2,5 раза менше, ніж їх наявна кількість. Потужність підприємств не розрахована на ту кількість відходів, яка на даний час утворюється на території України. Оскільки технологічне обладнання морально та фізично застаріле, підприємства самостійно вирішити питання збільшення потужностей не можуть, його можливо вирішити лише за допомогою державної підтримки.

Україна як сучасна правова держава вибрала для себе одним із пріоритетних напрямів розвитку спрямованість на ЄС, у тому числі і щодо відходів. Тому розв'язання проблеми поводження з відходами на державному рівні має здійснюватись, насамперед, шляхом впровадження ефективної державної політики підтримки переробників відходів, яка повинна будуватись на врахуванні національних особливостей у вирішенні цього питання та відповідному позитивному досвіді європейських країн.

Спираючись на досвід європейських країн у розв'язанні проблем поводження із відходами тваринного походження, ми бачимо, що майже всі відходи збираються та утилізуються або переробляються на біологічний та синтетичний газ, м'ясо-кісткове борошно та органічне добриво.

У сучасній Європі найбільшого поширення набули три концепції виробництва біогазу: 1 – виробниче устаткування при фермерських господарствах та м'ясопереробних підприємствах; 2 – потужні лінії з переробки відходів тваринного походження, розраховані на задоволення спільних потреб кількох господарств; 3 – найпотужніші підприємства, що спеціалізуються на переробці як гостро інфекційних, так і умовно благополучних відходів тваринного походження з різним напрямом використання готової продукції (корми для тварин, органічні добрива, сировина для отримання біогазу).

В Європі нині діють близько 6400 біогазових установок різних типів. На них виробляють 10,37 ТВт·ч електро- і 36,53 ПДж теплової енергії на рік. Зокрема, у Німеччині на відходах тваринного походження працюють близько 400 біогазових установок з об'ємами метантенків до 600–800 м³. У період з 1995 року до 1998 року було побудовано 8 централізованих біогазових установок, сумарна місткість усіх працюючих метантенків досягла 190 тис. м³. Досить широко поставлена справа одержання енергії із відходів тваринного походження у Великобританії, Австрії, Італії, Данії, Швеції, Голландії.

На Американському континенті біогазові установки одержали менше поширення, ніж в Європі. У США на спеціалізованих комплексах великої рогатої худоби і свинофермах експлуатуються понад 10 великих установок, які характеризуються великою продуктивністю за вихідною сировиною: 500 м³/добу і більше.

На даний час, коли гостро постала проблема поводження із відходами тваринного походження та енергетичної самостійності України, питання про доцільність будівництва біогазових установок виходить на пріоритетний рівень.

Потреба в розробленні Державної цільової програми будівництва та модернізації ветсанзаводів за участю держави та приватних інвесторів на 2011-2016 роки (далі – Програма) викликана необхідністю докорінних змін у галузі поводження із відходами тваринного походження, забезпеченням її стабільного розвитку та енергетичної незалежності України, забезпечення стовідсоткового знешкодження

гостроінфекційних відходів тваринного походження та отримання при цьому м'ясо-кісткового борошна або екологічного чистої енергії в залежності від потреб суспільства.

2. Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Аналізуючи проблему забруднення навколишнього природного середовища відходами тваринного походження, можна спостерігати постійну тенденцію вищезазначених відходів до збільшення. З кожним роком на території України утворюється все більша кількість відходів тваринного походження за рахунок збільшення кількості поголів'я тваринництва та завезення з-за кордону тваринницької продукції.

Основними причинами виникнення проблеми є:

- недосконалий механізм державного контролю за рухом відходів тваринного походження, в результаті якого значна частина відходів викидається або закопується замість того, щоб їх утилізувати та переробляти;
- морально застарілі технологічні та технічні умови організації ведення виробництва, що обумовлює високий рівень собівартості виробленої продукції, яка в 1,5-2 рази вища за його реалізаційну вартість;
- відсутність попиту на вироблену продукцію через її низьку якість, що зумовлено поганою технологічною оснащеністю, відсутністю інноваційного енерго- та ресурсозберігаючого обладнання на ветеринарно-санітарних заводах України;
- недостатня ефективність фінансово-економічного механізму державної підтримки галузі, зменшення протягом останніх років частки відшкодувань із державного бюджету на збирання, перевезення та утилізацію відходів тваринного походження;
- цінова нестабільність на природний газ, електроенергію та паливо-мастильні матеріали;
- протягом тривалого часу не забезпечується фінансова підтримка державою будівництва сучасних ветеринарно-санітарних заводів, не виробляється спеціалізоване технологічне обладнання;
- відсутня державна підтримка інноваційного розвитку галузі та недосконалість законодавчої бази у частині залучення інвестицій.

Забезпечення стабільного розвитку галузі потребує концентрації фінансових, матеріально-технічних, управлінських ресурсів, залучення науково-технічного потенціалу. На сьогодні необхідно вжити заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості галузі, технічної та технологічної модернізації ветеринарно-санітарних заводів, поліпшення якості виробленої продукції та просування її на зовнішній ринок, приведення системи контролю за розміщенням відходів тваринного походження і санітарного контролю у відповідність до міжнародних вимог.

Для вирішення питання поводження із відходами тваринного походження потрібен жорсткий державний контроль за дотриманням правил поводжень із відходами та державна підтримка галузі.

Виконання даної Програми може бути прикладом державного підходу збереження навколишнього середовища та впровадження екологічно зберігаючих технологій на Україні. Програма дозволить різко збільшити об'єми знешкодження гостроінфекційної сировини тваринного походження, яка має тенденції до накопичення. Це дозволить забезпечити екологічне, ветеринарне та епізоотичне благополуччя в Україні шляхом повної утилізації та переробки відходів тваринного походження, неякісних харчових продуктів та продовольчої сировини завдяки збільшенню на ветсанзаводах об'ємів утилізації небезпечних відходів та отримання біологічного та синтетичного газу, а

також дозволить вивести їх із фінансової кризи та отримувати прибутки від своєї діяльності.

3. Мета Програми

Основною метою Програми є:

- забезпечення екологічної, епізоотичної та епідеміологічної безпеки країни шляхом своєчасного збору та послідовної утилізації загиблих тварин та відходів тваринного походження;
- удосконалення процесу утилізації відходів тваринного походження та отримання екологічно чистого виду енергії у вигляді біологічного газу;
- здешевлення собівартості продуктів від переробки відходів тваринного походження за рахунок використання біологічного та синтетичного газу;
- будівництво нових технологічно удосконалених ветеринарно-санітарних заводів;
- виробництво високобілкових кормових добавок тваринного походження, які використовуються для збалансування комбикормів білком та амінокислотами.

4. Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Розв'язати проблему можна двома способами, які передбачають:

перший – захоронення загиблих тварин та птиці, а також відходів тваринного походження, чим ставиться під загрозу екологічна та епізоотична безпека України та її населення;

другий, оптимальний – провести модернізацію існуючих та побудувати нові ветеринарно-санітарні заводи із повним оснащення новітніми технологіями, які відповідають світовим стандартам, в тому числі установками по виробництву біологічного та синтетичного газу, тим самим забезпечити чистоту природного навколишнього середовища.

5. Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми

Проблему передбачається розв'язати шляхом:

- будівництва нових, оснащених за світовими стандартами, ветеринарно-санітарних заводів;
- будівництва біогазових установок, яке передбачає виробництво біогазу з метою власного забезпечення енергоносіями та забезпечення виробничих підприємств як теплом, так і електроенергією. Також біогаз може використовуватись як паливо для роботи двигунів внутрішнього згорання та як автомобільне паливо;
- модернізації виробництва та здешевлення собівартості продукції, яка отримується в результаті переробки відходів тваринного походження.

З метою реалізації енергетичної, екологічної, протиепізоотичної, соціально-економічної політики держави, в частині розв'язання проблеми, отримання енергоносіїв по сталій собівартості, а також розв'язання проблеми поводження з відходами тваринного походження та впровадження у виробництво енергозберігаючих, екологічно безпечних нових технологій, слід вживати дієвих заходів щодо підтримки впровадження у народне господарство України енерговиробляючих установок.

Строки виконання Програми – 2011 – 2015 роки.

6. Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання передбачених Програмою основних завдань забезпечить:

- екологічно чисте знешкодження всіх наявних відходів тваринного походження, що отримується від забою тварин та птиці;
- отримання 9,6 млн. м³ біологічного та синтетичного газу з подальшим його використанням на ветеринарно-санітарних заводах для утилізації наявних гостроінфекційних відходів тваринного походження;
- здешевлення собівартості м'ясо-кісткового борошна на ветсанзаводах за рахунок використання отриманого біологічного та синтетичного газу, що дозволить перевести їх із категорії збиткових в категорію самодостатніх підприємств;
- поліпшення навколишнього середовища, запобігання розповсюдженню гостроінфекційних захворювань як серед людей, так і серед тварин на території України;
- розширення зон збирання відходів тваринного походження, що виникли в результаті роботи м'ясопереробних підприємств;
- удосконалення механізму контролю та управління у сфері утворення, збирання, транспортування та знешкодження відходів тваринного походження;
- поліпшення екологічного стану на ветеринарно-санітарних заводах та на значній території країни, а також створення сприятливих та безпечних умов праці та проживання;
- прискорить процес інтеграції України до європейського співтовариства як держави, що виконує свої зобов'язання у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- дозволить отримати прибуток, виходячи із теперішніх цін на газ на ринку України в розмірі 7,6 млн.грн. в рік.

7. Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування виконання Програми буде здійснюватись за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, вітчизняних та зарубіжних інвестицій, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 400 млн. грн, зокрема за рахунок державного бюджету – 250,0 млн. грн, інших джерел – 150 млн. гривень

Обсяг видатків на виконання Програми уточнюється щороку під час складання проекту державного бюджету

ПОЛІТИЧНА ПРОПОЗИЦІЯ

(доповідна записка Кабінетові Міністрів щодо реалізації державної політики)

про схвалення Державної цільової програми будівництва та модернізації ветсанзаводів за участю держави та приватних інвесторів на 2011-2015 роки

I. Рекомендоване рішення

1. Предмет розгляду

Проблема знешкодження та утилізації відходів тваринного походження є основною у забезпеченні екологічного стану країни і потребує негайного вирішення.

2. Оптимальний варіант

1) шляхи та способи розв'язання проблеми

Проблему передбачається розв'язати шляхом:

- будівництва нових, оснащених за світовими стандартами ветеринарно-санітарних заводів;

- будівництва біогазових установок, яке передбачає виробництво біогазу з метою власного забезпечення енергоносіями та забезпечення виробничих підприємств як теплом, так і електроенергією. Також біогаз може використовуватись як паливо для роботи двигунів внутрішнього згорання та як автомобільне паливо;

- модернізації виробництва та здешевлення собівартості продукції, яка отримується в результаті переробки відходів тваринного походження.

З метою реалізації енергетичної, екологічної, протиепізоотичної, соціально-економічної політики держави, в частині розв'язання проблеми, отримання енергоносіїв по сталій собівартості, а також розв'язання проблеми поводження з відходами тваринного походження та впровадження у виробництво енергозберігаючих, екологічно безпечних нових технологій, слід вживати дієвих заходів щодо підтримки впровадження у народне господарство України енерговиробляючих установок.

Строки виконання Програми – 2011 – 2015 роки;

2) фінансово-економічне обґрунтування

Фінансування виконання Програми буде здійснюватись за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, вітчизняних та зарубіжних інвестицій, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Підтримка виконання Програми буде здійснюватись шляхом:

- удосконалення механізмів державної підтримки галузі за рахунок коштів державного бюджету;

- компенсації вартості спецавтотранспорту та витрат на будівництво та модернізацію ветеринарно-санітарних заводів, в тому числі об'єктів з виробництва біологічного та синтетичного газу;

- залучення вітчизняних та зарубіжних інвестицій.

Реалізація зазначених напрямів дозволить повністю утилізувати всі наявні відходи тваринного походження, підвищити рівень екологічної безпеки навколишнього природного середовища, а також якості продуктів, отриманих в результаті переробки відходів тваринного походження, досягти безбитковості ветеринарно-санітарних заводів та рівня європейських і світових стандартів;

3) ризики

Ризики, які можуть виникнути при неприйнятті правового акта:

- значне погіршення екологічного та епізоотичного стану країни;
- накопичення гостроінфекційних відходів тваринного походження;
- розповсюдження небезпечних захворювань серед людей та тварин;

4) позиція заінтересованих органів

Проект розпорядження направляється на погодження до Міністерства фінансів, Міністерства економіки, Міністерства охорони навколишнього природного середовища, Міністерства юстиції та Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва.

3. Обґрунтування оптимального варіанта

Оптимальним варіантом розв'язання проблеми є:

- будівництво нових, оснащених за світовими стандартами ветеринарно-санітарних заводів, що дасть змогу утилізувати наявні відходи, які не в змозі утилізувати існуючі ветеринарно-санітарні заводи через брак виробничих потужностей;

- будівництво біогазових установок, яке передбачає виробництво біогазу з метою власного забезпечення енергоносіями та забезпечення виробничих потреб підприємств як теплом, так і електроенергією. Також біогаз може використовуватись як паливо для роботи двигунів внутрішнього згорання. Процес отримання біогазу проходить на

основі переброжування сировини, яка має органічні залишки і непридатна для подальшого використання як для харчування тварин, так і людей. Увесь біогаз та тепло, що виділяються в процесі роботи біогазової установки, використовується на подальші виробничі або побутові потреби. Сама біогазова установка може служити еталоном об'єкта збереження і ефективного використання теплової енергії. Собівартість біогазу – відносно стала величина, на яку не впливають відповідні коливання на енергоринку;

- модернізація виробництва та здешевлення собівартості продукції, яка отримується в результаті переробки відходів тваринного походження, що дасть можливість скоротити час утилізації та переробки відходів тваринного походження, що, в свою чергу, дозволить зменшити енергозатрати та збільшити кількість відходів, які утилізуються, і відповідно збільшити кількість та якість продукції, отриманої в процесі переробки.

II. Аналітична частина

1. Дослідження проблеми

На сьогодні забруднення навколишнього середовища набуло глобального характеру і поставило людство на межу екологічної катастрофи. Проблема поводження із відходами для України надзвичайно важлива та надто болюча. Щоб наблизитися до європейських стандартів поводження із відходами, необхідна зміна у відповідальності та зміна підходів у поводженні із відходами. Проблема знешкодження та утилізації відходів тваринного походження є основною у забезпеченні екологічного стану країни. В Україні за рік накопичується близько 350,0 тис. тонн різного роду відходів тваринного походження, які в останній час мають тенденцію до збільшення.

Відходи тваринного походження умовно можна поділити на декілька груп:

- від забою тварин та птиці (шкіра, кісти, кров і т.д.);
- від життєдіяльності тварин (гній, сеча);
- загиблі тварини (велика рогата худоба, свині, птиця, вівці, коні і т.д.).

Відходи тваринного походження, що утилізуються на ветеринарно-санітарних заводах, несуть пряму екологічну небезпеку суспільству, можуть породжувати інфекційні захворювання як серед людей, так і серед тварин, бути збудниками епідемічних захворювань.

З метою забезпечення екологічної та епізоотичної безпеки в період з 1971 по 1986 роки на Україні було побудовано 37 ветеринарно-санітарних заводів, діяльність яких полягала в знешкодженні відходів тваринного походження, які накопичуються в країні внаслідок діяльності фізичних або юридичних осіб.

Так була започаткована галузь ветсанзаводів. Створення даної галузі відбулося з метою збереження екології та підтримання стабільної епізоотичної ситуації в країні. Результатом знешкодження дуже небезпечних відходів тваринного походження стало м'ясо-кісткове борошно (далі – МКБ), яке дуже добре використовується як корм для домашніх тварин та птиці, а в останні роки ще і як органічне добриво під посіви, завдяки якому врожай збільшується в 1,5 рази. Перед застосуванням МКБ проходить повний аналіз в ветеринарній лабораторії, яка знаходиться на території заводу, на вміст жирів, білків, протеїну тощо. Чим вищий вміст протеїну в сировині, тим краща якість МКБ.

В період з 1992 по 2002 роки з різних причин було ліквідовано 12 ветсанзаводів, внаслідок чого цілий ряд областей залишилось без заводів і можливості утилізації небезпечних відходів тваринного походження та великою ймовірністю спалаху гостроінфекційних захворювань як серед тварин, так і серед людей. Такими областями є: Одеська, Миколаївська, Луганська, Дніпропетровська, Чернігівська, Чернівецька, Закарпатська та Автономна Республіка Крим.

З кожним роком просліджується тенденція до збільшення об'ємів утворення відходів тваринного походження в країні. Існуючі заводи не мають фізичної змоги утилізувати всі ці відходи, оскільки їхні виробничі потужності дуже низькі. Протягом

20 років обладнання на них не поновлювалося і було зношене на 90 %, а в деяких – на всі 100 %.

На покращення ситуації, яка виникла в даній галузі, у 2004 році була прийнята постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2004 року № 1059 “Про затвердження Державної програми реконструкції та модернізації державних спеціалізованих ветеринарно-санітарних заводів на 2005-2010 роки”. Основним завданням Програми було технічне переоснащення та реконструкція ветеринарно-санітарних заводів і збільшення виробничих потужностей, досягнення яких дозволило б збільшити об’ємів утилізації відходів у 1,5-2 рази. Програма поділена на 2 етапи: I – 2005-2007 роки (14 ветсанзаводів); II – 2008-2010 роки (9 ветсанзаводів). На I етапі було проведено реконструкцію та модернізацію 14 ветеринарно-санітарних заводів. На даний час на реконструкції знаходяться 9 підприємств, але, зважаючи на відсутність державної фінансової підтримки, виконання вищезазначеної Програми призупинено.

Але, не зважаючи на той факт, що на 9 підприємствах реконструкція та модернізація не закінчена, ветеринарно-санітарні заводи працюють у повну потужність. Так, у 2007 році ветеринарно-санітарними заводами було зібрано та утилізовано 100 тис. тонн різного роду відходів тваринного походження. У 2008 році утилізовано 122 тис. тонн таких відходів і це лише незначна частина від наявних об’ємів сировини. В 2009 році було утилізовано 146,1 тис. тонн таких відходів.

На жаль, збільшення об’ємів утилізації тваринної сировини не зменшує собівартість м’ясо-кісткового борошна і не занадто збільшує його якість.

Таким чином, виникла гостра необхідність в пошуку нових шляхів та нових технологій для покращання справ у галузі утилізації відходів тваринного походження.

Дана Програма дасть можливість утилізувати всі відходи тваринного походження, які утворюються. Крім того, вироблений біологічний газ значно дешевший від природного та електроенергії і його застосування у виробничих цілях дозволить значно зменшити собівартість готової продукції. Планується задіяти абсолютно нові, екологічно чисті, економічно вигідні технології в процесі знешкодження тваринних відходів та отримання біогазу. Також прийняття даної Програми є одним із можливих та максимально ефективних способів вирішення проблеми утилізації відходів тваринного походження та забезпечення малих виробництв, сільськогосподарських та фермерських господарств альтернативним, екологічно безпечним та дешевим видом енергії.

У разі прийняття даної постанови поліпшиться екологічна, ветеринарна та епізоотична ситуація в Україні, завдяки більш своєчасному та повному збору відходів тваринного походження з подальшою їх утилізацією, покращиться фінансово-економічний стан ветеринарно-санітарних заводів України, на яких будуть розміщені дані установки, покращиться якість та собівартість м’ясо-кісткового борошна, що дасть можливість значно підняти його конкурентоспроможність на ринках України, і не тільки це дозволить вивести заводи із категорії планово-збиткових у розряд рентабельних. Також різко зменшиться загроза спалаху ряду інфекційних хвороб як серед тварин, так і серед людей, шляхом повної утилізації відходів тваринного походження, що накопичуються в Україні.

Комплексне вирішення даних проблем поряд з виконанням надзвичайно важливої проблеми, такої як знешкодження наявних гостроінфекційних відходів та відходів від забою, дає можливість отримувати таку готову продукцію як м’ясо-кісткове борошно, технічний жир, органічне добриво та домішки, що використовуються у кормовиробництві.

Впровадження нових методів енергозбереження дозволяє дану галузь розглядати як високорентабельну і постійно потрібну.

Будівництво нових за європейськими стандартами підприємств дасть можливість значно покращити якість готової продукції.

Це дозволить забезпечити 100 % утилізацію відходів тваринного походження, що є в наявності на Україні і тим самим виконати одну із вимог Європейського Союзу.

2. Можливі варіанти розв'язання проблеми

Є два варіанти розв'язання проблеми:

- захоронення відходів тваринного походження;
- будівництво нових та модернізація наявних ветеринарно-санітарних заводів.

Варіант 1 (захоронення відходів тваринного походження)

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Від відходів тваринного походження, які виникають на території України, можна позбавитись шляхом захоронення (закопування, вивіз на поля та лісові смуги, водоймища тощо). В результаті такого поводження із відходами екологічна ситуація значно погіршиться, оскільки хвороботворні бактерії, які розвиваються у процесі розкладання відходів, починають мігрувати і розноситись по навколишньому середовищу, можуть попадати у підземні води, які у подальшому будуть використовуватись людиною.

Накопичення неутілізованих відходів негативно впливає на екологію країни та призводить до розповсюдження збудників інфекційних хвороб тварин, що може викликати спалах ряду гостроінфекційних захворювань як серед тварин, так і серед людей, та привести до екологічної катастрофи.

Фінансово-економічне обґрунтування

Зазначений спосіб розв'язання проблеми не потребує фінансових вкладень у розвиток галузі ветеринарно-санітарних заводів, але фінансування наслідків екологічної катастрофи потребує значних капіталовкладень.

Регуляторний вплив

При умові захоронення відходів тваринного походження, особливо трупів загинув тварин та птиці, значно збільшиться рівень екологічної та епізоотичної небезпеки, що не відповідає європейським стандартам. Захоронення різного роду гостро небезпечних відходів не огорожує від контактів з ними як людей, так і тварин на даний час та на перспективу. Загинув тварини та відходи тваринного походження являються сприятливим природним середовищем для розмноження гостроінфекційних та епідемічних захворювань. Така ситуація може негативно вплинути на престиж нашої держави в Європі та задати цим самим багато проблем у вирішенні зовнішньоекономічних питань.

Ризики

Негативним наслідком може стати погіршення екологічного, епізоотичного та ветеринарного благополуччя країни. В результаті вирішення проблеми даним способом можливий розвиток екологічної катастрофи та розповсюдження гостроінфекційних хвороб не тільки на території України, а й за її межами.

Варіант 2 (будівництво нових та модернізація наявних ветеринарно-санітарних заводів)

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Проблему передбачається розв'язати шляхом:

- будівництва нових, оснащених за світовими стандартами ветеринарно-санітарних заводів;

- будівництва біогазових установок, які передбачають виробництво біогазу з метою власного забезпечення енергоносіями та забезпечення виробничих підприємств як теплом, так і електроенергією. Також біогаз може використовуватись як паливо для роботи двигунів внутрішнього згорання та як автомобільне паливо;

- модернізації виробництва та здешевлення собівартості продукції, яка отримується в результаті переробки відходів тваринного походження.

З метою реалізації енергетичної, екологічної, протиепізоотичної, соціально-економічної політики держави, в частині розв'язання проблеми отримання енергоносіїв по сталій собівартості, а також розв'язання проблеми поводження з відходами тваринного походження та впровадження у виробництво енергозберігаючих, екологічно безпечних нових технологій, слід вживати дієвих заходів щодо підтримки впровадження у народне господарство України енерговиробляючих установок.

Фінансово-економічне обґрунтування

Фінансування виконання Програми буде здійснюватись за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, вітчизняних та зарубіжних інвестицій, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяги фінансування витрат на виконання зазначеного варіанта вирішення проблеми становлять 400 млн. гривень.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 400 млн. грн, зокрема за рахунок державного бюджету – 250,0 млн. грн, інших джерел – 150 млн. гривень.

Регуляторний вплив

Результативність зазначеного варіанта визначається тим, що його прийняття забезпечить поліпшення протиепізоотичної ситуації в Україні та покращить фінансовий стан підприємств, які будуть забезпечені біогазом від роботи біогазових установок.

Ризики

Під час розв'язання проблеми зазначеним способом негативні наслідки та потенційні складнощі відсутні.

www.minagro.gov.ua

11.08.2010 Повідомлення про оприлюднення проект наказу Мінагрополітики України “Про затвердження Порядку здійснення організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (знезараження) об’єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України”

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу Мінагрополітики України “Про затвердження Порядку здійснення організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (знезараження) об’єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України” та аналізу регуляторного впливу зазначеного проекту Міністерство аграрної політики України оголошує про його публікацію.

Метою вказаного наказу є встановлення процедури організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (знезараження) об’єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України.

Зазначений проект разом з аналізом регуляторного впливу розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики України – www.minagro.gov.ua

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: Міністерство аграрної політики України, 01001, м. Київ, вул. Хрещатик 24, e-mail: post@derzhkarantyn.kiev.ua;

Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва, 01011, м. Київ, вул. Арсенальна 9/11, e-mail: mail@dkrp.gov.ua

Порядок
здійснення організації та контролю за проведенням обробки та фумігації
(зnezараження) об'єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин
України

1. Цей Порядок встановлює єдину процедуру здійснення організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

дегазація – відведення або видалення газу з метою зниження рівня до допустимих норм або повного зниження чи видалення діючої речовини з об'єкта регулювання чи об'єкта;

експозиція - визначений проміжок часу, за який гинуть усі фази розвитку шкідника;

ефективність проведення обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання – досягнення найкращого результату (ефекту) при ліквідації шкідливих організмів відповідно до вимог фітосанітарних заходів;

організація та контроль за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання – фітосанітарна процедура, спрямована на оперативне, своєчасне та якісне проведення локалізації та ліквідації шкідливих організмів відповідно до чинного законодавства.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному у статті 1 Закону України “Про карантин рослин”.

3. Здійснення організації та контролю органами Державної служби з карантину рослин України за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання проводяться на підставах, передбачених Законом України “Про карантин рослин”.

4. Проведення фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання на території України здійснюється ліцензіатами, що включені до переліку осіб, які мають право здійснювати господарську діяльність на проведення фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання, що визначені Законом України «Про карантин рослин», які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони. Розміщеного на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики України або Укрголовдержкарантину, та мають:

- ліцензії Міністерства аграрної політики на провадження господарської діяльності на проведення фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання, що визначені Законом України «Про карантин рослин», які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони;

- допуск (посвідчення) на право роботи з пестицидами і агрохімікатами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.1995 №746 (далі – Допуск (посвідчення));

- дозвіл (висновок) на проведення фумігаційних робіт, виданий територіальною санітарно-епідеміологічною станцією і установою Мінекобезпеки відповідно до вимог пункту 6.5 Державних санітарних правил ДСП 8.8.1.2.001-98 «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві» (далі – Дозвіл (висновок));

- дозвіл на початок (продовження) виконання роботи з небезпечними речовинами та інертними газами, виданий Державним комітетом України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду або його територіальними органами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.10.2003 №1631 (далі – Дозвіл Держгірпромнагляду);

- письмові гарантії (договір між виконавцями внесення фуміганту та дегазації) щодо проведення дегазації у терміни, які є не меншими за експозицію, зазначену в фумігаційному сертифікаті або акті фумігації (зnezараження), у випадках проведення зnezараження під час транспортування (далі – Письмові гарантії про дегазацію);

- сертифікат якості пестициду або його копію.

5. Проведення обробки об'єктів регулювання чи об'єктів на території України пестицидами здійснюється особами, які мають:

- Допуск (посвідчення);

- Дозвіл (висновок), виданий територіальною санітарно-епідеміологічною станцією;

- сертифікат якості пестициду або його копію.

6. При проведенні обробки та/або фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання на території України застосовуються препарати, які включені до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання і зареєстровані в Україні, виданих відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.1996 №295 «Про затвердження Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні», мають сертифікат якості, виданий виробником, та відповідають строку зберігання та використання.

7. Процедура організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання здійснюється органами Державної служби з карантину рослин України з метою своєчасного, якісного та оперативного знищення шкідливих організмів, своєчасного та якісного проведення локалізації та ліквідації регульованих шкідливих організмів.

8. Організація заходів з проведення обробки і фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання проводиться відповідно до заявки на здійснення процедури організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України згідно з додатком 1, яка подається власником об'єкта чи об'єкта регулювання або його уповноваженою особою (далі – заявка) у разі:

- виявлення під час проведення фітосанітарного контролю об'єктів та об'єктів регулювання, заражених шкідливими організмами;

- окремих вимог країни-імпортера;

- вимог осіб.

9. Державний інспектор з карантину рослин для здійснення організації заходів з проведення обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання вивчає та аналізує:

- заявку власника об'єкта чи об'єкта регулювання або його уповноваженої особи;

- наявність в осіб, які здійснюють фумігацію або обробку об'єктів регулювання, документів, зазначених в пунктах 4, 5 цього Порядку;

- вимоги карантинного дозволу на імпорт (транзит) (за наявністю);

- вимоги країни - імпортера в сфері карантину рослин;

- умови зnezараження (фумігації та/або обробки) об'єктів регулювання стосовно вимог країни - імпортера;

- вимоги Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) (Food and Agriculture Organization, FAO), Міжнародної конвенції з карантину та захисту рослин (МКЗР), Європейської та Середземноморської організації із захисту рослин (ЄОЗР) та інших відповідних міжнародних організацій та їх спеціалізованих органів;

- умови реалізації та використання об'єктів регулювання;

- державні та місцеві програми з локалізації та ліквідації регульованих шкідливих організмів (за наявністю);

- умови запровадження карантинного режиму та виконання фітосанітарних заходів у карантинній зоні;

- інформацію карантинного сертифіката (за наявністю);
- інформацію фітосанітарного сертифіката країни-експортера (за наявністю);
- акт обстеження на встановлення фітосанітарного стану та акт перевірки виконання заходів з карантину рослин, виданий органами Державної служби з карантину рослин України (за наявністю);
- акт фітосанітарного контролю об'єктів регулювання та транспортних засобів, виданий органами Державної служби з карантину рослин України (за наявністю);
- акт затримання (повернення), виданий органами Державної служби з карантину рослин України (за наявністю).

10. Державний інспектор з карантину рослин на підставі заявки власника об'єкта чи об'єкта регулювання або його уповноваженої особи, результатів проведення інспектування, огляду та аналізу документації визначає об'єми, площі, терміни і методи проведення локалізації та ліквідації шкідливих організмів на певному об'єкті регулювання відповідно до певних умов та надає рекомендації щодо проведення заходів з локалізації та ліквідації шкідливих організмів.

11. Виконавець або представник виконавця заходів по обробці або фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання повідомляє відповідальну особу органу Державної служби з карантину рослин про час та місце проведення обробки та/або фумігації за формою згідно додатку 2.

12. Під час здійснення організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів чи об'єктів регулювання державний інспектор з карантину рослин повинен дотримуватись правил техніки безпеки.

13. Всі фітосанітарні процедури, які застосовуються до фумігованого вантажу державним інспектором з карантину рослин, проводяться після дегазації об'єкта або об'єкта регулювання, крім зnezараження під час транспортуванні експортного або реекспортного вантажу.

14. Після проведення зnezараження об'єктів регулювання проводиться дегазація. Закінчення дегазації встановлюється особисто керівником робіт по фумігації (далі – Керівник робіт), який дає письмовий дозвіл на право користування об'єктом.

15. У випадках проведення фумігації об'єктів регулювання під час транспортування Керівник робіт надає Письмові гарантії про дегазацію.

16. Після проведення обробки та/або фумігації (зnezараження) об'єктів чи об'єктів регулювання державний інспектор з карантину рослин проводить контроль за виконанням та ефективністю вищевказаних заходів шляхом:

- аналізу фумігаційного сертифіката, акта зnezараження (обробки та/або фумігації), акта виконаних робіт та інших документів, які підтверджують проведення заходів;
- огляду, інспектування та фітосанітарної експертизи.

При видачі документів дозвільного характеру враховуються проведені фітосанітарні процедури.

17. У разі завершення процедури обробки та/або фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання державний інспектор з карантину рослин визначає її ефективність і оформляє акт організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України згідно з додатком 3 (далі – Акт організації та контролю), який візується виконавцем або представником виконавця заходів з проведення обробки та фумігації (зnezараження) і замовником або представником замовника фітосанітарного заходу.

18. У разі, якщо зnezараження експортних, реекспортних об'єктів регулювання проводиться під час транспортування, контроль за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання здійснюється державними інспекторами з карантину рослин за результатами інспектування транспортного засобу та огляду партії вантажу перед проведенням обробки та/або фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання, аналізу акта про проведення зnezараження або фумігаційного

сертифіката, Письмової гарантії про дегазацію та оформляється Актом організації та контролю.

19. Інформація про проведення обробки та/або фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання заноситься до карантинного, фітосанітарного або фітосанітарного сертифіката на реекспорт на підставі Акта організації та контролю після оплати послуги Державної служби з карантину рослин.

20. Неefективність обробки та/або фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання під час транспортування експортних та реекспортних вантажів може визначатись надходженням міжнародних нотифікацій про невідповідність та екстрені дії з метою прийняття фітосанітарних заходів щодо попередження та недопущення в подальшому таких випадків.

21. Суб'єкт господарювання, який виконує роботи із фумігації об'єктів регулювання, несе відповідальність за неналежне виконання даних робіт згідно з чинним законодавством.

22. У разі невідповідності фактичним даним інформації, яка вказана в заявці, фумігаційному сертифікаті, акті зnezараження (обробки або фумігації), акті виконаних робіт та інших документах, які підтверджують проведення фітосанітарних заходів, відсутності документів, зазначених в пунктах 4, 5 цього Порядку, в осіб, які будуть проводити обробку та/або фумігацію (зnezараження) об'єктів чи об'єктів регулювання, а також інших умов проведення обробки та/або фумігації, передбачених цим Порядком, посадова особа Державної служби з карантину рослин України відмовляє у наданні послуги організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання.

23. Рішення про відмову у здійсненні процедури організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання надається особі у письмовій формі.

Метою затвердження вказаного наказу є встановлення процедури організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України.

Мета державного регулювання – чітке встановлення порядку та послідовності його виконання стосовно організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України.

Проект наказу розроблено відповідно до статей 5, 6, 7, 8, 49 Закону України “Про карантин рослин” та постанов Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 705 “Про деякі питання реалізації Закону України “Про карантин рослин”, від 25 червня 2008 року № 578 “Про затвердження переліку платних послуг Державної служби з карантину рослин та розміру плати за їх надання”.

На даний час питання щодо порядку організації та контролю за проведенням обробки та фумігації (зnezараження) об'єктів регулювання органами Державної служби з карантину рослин України не врегульовано ніяким нормативно-правовим актом.

www.minagro.gov.ua

3. ПОДІЇ, ФАКТИ

20.08.2010 При введенні обмежень на експорт зерна сальдо торговельного балансу України може залишитися позитивним – Мінекономіки

У Міністерстві економіки України допускають, що в Україні за підсумками року навіть у випадку введення обмеження на експорт зерна може бути позитивне сальдо торговельного балансу в розмірі до \$300 млн.

Про це 19 серпня на прес-конференції заявив заступник міністра економіки України Валерій Мунтіян.

«По оптимістичному сценарію, у нас буде \$300 млн. плюс, а по базисному сценарію, сальдо торговельного балансу - «мінус» \$1,9 млрд.", - сказав він.

Міністр відзначив, що результат по сальдо зовнішньої торгівлі буде залежати від ситуації на зовнішніх ринках продукції українських експортно-орієнтованих галузей.

Як повідомлялося, наприкінці липня В.Мунтіян заявляв, що за підсумками п.р. сальдо торговельного балансу України буде позитивним і може досягти в середньому \$1 млрд.

При цьому він не виключив, що, за прогнозом, сума позитивного сальдо може збільшитися до \$1, 6-1,8 млрд.

У першому півріччі 2010 р. позитивне сальдо зовнішньоторговельного балансу України склало \$400,5 млн. проти негативного сальдо в розмірі \$479,1 млн. у першому півріччі 2009 р.

Згідно затвердженим урядом макропоказникам на 2010 р., негативне сальдо зовнішньої торгівлі за підсумками року очікується в розмірі \$1,9 млрд.

[АПК-Інформ](#)

19.08.2010 Міністерство економіки підтверджує оптимістичний прогноз росту ВВП України до 4% до кінця 2010 року

Міністерство економіки підтверджує оптимістичний прогноз росту ВВП до 4% до кінця 2010 р. Про це заявив заступник міністра економіки Валерій Мунтіян.

«Прогноз 4% росту ВВП до кінця року є реальним для України, тоді як у базовому сценарії в нас передбачається 3,7% росту ВВП, але я думаю, що в нас буде оптимістичний сценарій», - сказав В.Мунтіян.

За його словами, підставами для росту ВВП є позитивні показники росту експорту й імпорту в січні-червні 2010 г. Зокрема, обсяги експорту товарів і послуг збільшилися на 30,9% у порівнянні із січнем-червнем 2009 г. При цьому обсяги імпорту товарів і послуг за цей період збільшилися на 26,2% у порівнянні з аналогічним періодом торік.

[АПК-Інформ](#)

18.08.2010 Яценюк готує на розгляд ВР кілька законопроектів по регулюванню агропромислового сектора

Народний депутат України, лідер партії «Фронт Змін» Арсеній Яценюк пообіцяв внести на розгляд Верховної Ради кілька законопроектів у підтримку агропромислового сектора.

Про це він повідомив 17 серпня після участі в засіданні круглого столу з питань розвитку АПК у Кіровограді.

«У першу чергу потрібно вирішувати питання компенсації процентної ставки для сільгоспвиробників. Вносити зміни в закон про держбюджет, фінансування зі стабілізаційного фонду переводити на загальний фонд», - підкреслив А.Яценюк.

Він повідомив, що підготує для внесення на розгляд парламенту законопроект по регулюванню ринку землі, що буде мати 4 обмеження.

«Право власності на землю будуть мати тільки українські громадяни. Власник землі зобов'язаний її обробляти. Неможливість міняти цільове призначення землі.

Купівля-продаж землі винятково через державну компанію», - підкреслив народний депутат.

А.Яценюк також пообіцяв звернутися до генерального прокурора з офіційним запитом про проведення перевірки якості харчових продуктів, зокрема, на ринку молочної продукції. До цього депутата підштовхнуло виступ директора ЗАТ «Першотравневий молочно-консервний комбінат» Віктора Прокопенка, що продемонстрував зразки якісної продукції й фальсифікату.

«Виробник може використовувати рослинні жири, але тоді повинен писати великими буквами, що це молоко - не молоко, а хімічний продукт, що складається з жирів немолочного походження», - підкреслив А.Яценюк.

За його словами, підтримка агропромислової галузі сьогодні повинна стати для влади першочерговою, оскільки вона єдина має потенціал для розвитку.

[УНІАН](#)

18.08.2010 Мінекономіки оприлюднило проект постанови КМУ щодо введення квот на експорт зерна

Міністерство економіки оприлюднило проект постанови Кабміну «Про затвердження обсягів квот на окремі види сільськогосподарської продукції, експорт якої підлягає ліцензуванню до 31 грудня 2010 р., і порядку видачі ліцензії».

Відповідно до проекту документа, квоти встановлюються на пшеницю й суміш пшениці й жита (меслин), полбу в обсязі 1,5 млн. тонн, ячмінь - 1 млн. тонн, жито - 10 тис. тонн.

Даний проект постанови Кабінету міністрів України опубліковано на офіційному сайті Мінекономіки.

[АПК-Інформ](#)

18.08.2010 Уряд України переніс розгляд питання про введення квотування експорту зерна на 25 серпня

Уряд України розгляд питання про введення квот на експорт зерна переніс на наступне засідання, 25 серпня п.р. Про це повідомив 18 серпня перший заступник міністра аграрної політики Сергій Мірошник.

7 серпня міністр аграрної політики України Микола Присяжнюк повідомив, що уряд України має намір обмежити експорт зерна до кінця 2010 р. для забезпечення продовольчої безпеки країни шляхом введення квотування сумарним обсягом 2,5 млн. тонн.

Він уточнив, що додатково буде відпущено 1 млн. тонн зерна, що вже перебуває в портах, і квотування не буде стосуватися кукурудзи.

За його словами, пропонується встановити квоту на експорт ячменя на рівні 1 млн. тонн, пшениці - 1,5 млн. тонн. Крім того, буде надано додаткову деталізацію по фуражній і продовольчій групах.

Міністр відзначив, що датою початку квотування запропоновано встановити 1 вересня п.р. Він також повідомив, що з початку поточного маркетингового року (з 1 липня по 16 серпня) уже експортовано 2,69 млн. тонн зерна, у тому числі 1,2 млн. тонн ячменя й 1,1 млн. тонн пшениці.

[АПК-Інформ](#)

18.08.2010 Набули чинності закони про зміни до закону про оренду землі й Земельному кодексу

Набув чинності закон України від 8 липня 2010 р. № 2469-VI «Про внесення змін у ст. 20 закону України «Про оренду землі».

Закон установлює більш короткий у порівнянні з існуючим строк реєстрації договорів оренди земельних ділянок. Також обмежується трьома неоподатковуваними мінімумами доходів громадян плата за державну реєстрацію договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

Крім того, з 18 серпня набуває чинності закон "Про внесення змін у ст. 208 Земельного кодексу України" від 8 липня 2010 р. № 2471-VI.

Обидва закони України були опубліковані в «Урядовому кур'єрі» від 18 серпня 2010 р.

Як повідомлялося, президент України Віктор Янукович підписав закон "Про внесення змін у ст. 20 закону України "Про оренду землі" 4 серпня

[АПК-Інформ](#)

17.08.2010 В Україні намолочено 28,7 млн. тонн зерна – МінАП

В Україні за станом на 16 серпня зібрано 28,7 млн. тонн зернових і зернобобових із площі 11,59 млн. га, середня врожайність зернових і зернобобових культур становить 24,8 ц/га.

Про це повідомила прес-служба Міністерства аграрної політики України.

Зокрема, пшениці намолочено 17,79 млн. тонн із 6,25 млн. га при середній урожайності 28,4 ц/га; ячменю - 9,21 млн. тонн із 4,31 млн. га при середній урожайності 21,4 ц/га; жита - 503 тис. тонн із 277 тис. га при середній урожайності 18,1 ц/га.

Крім того, зібрано гороху 485 тис. тонн із 277 тис. га при середній урожайності 17,5 ц/га; гречки - 31 тис. тонн із 38 тис. га при середній урожайності 8 ц/га й проса - 44 тис. тонн із 28 тис. га при середній урожайності 15,6 ц/га.

Також зібрано 1,4 млн. тонн рапсу з 832 тис. га при середній урожайності 16,9 ц/га.

Як повідомлялося раніше, згідно із прогнозами Мінагрополітики, Україні вдасться зібрати 42-43 млн. тонн зерна.

[АПК-Інформ](#)

16.08.2010 Набув чинності порядок використання коштів стабфонда, спрямованих на закупівлю сільгосптехніки та техніки для АПК для реалізації в лізинг

Набула чинності постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження порядку використання в 2010 р. коштів Стабілізаційного фонду, що направляються на закупівлю племінних биків і корів, вітчизняної техніки й устаткування для агропромислового комплексу з наступною їхньою реалізацією сільськогосподарським підприємствам на умовах фінансового лізингу» від 28 липня п.р .№648.

Постанова була опублікована в «Урядовому кур'єрі» від 13 серпня 2010 р.

Як відзначається в документі, даний порядок визначає механізм використання коштів Стабілізаційного фонду, передбачених Мінагрополітики для забезпечення сільськогосподарських підприємств (лізингоотримувача) племінними биками й коровами, вітчизняною сільськогосподарською технікою й устаткуванням, що відповідають сучасним вимогам і новітнім технологіям, на умовах фінансового лізингу.

Перелік техніки, племінних биків і корів і обсяги фінансування визначаються створеною Мінагрополітики конкурсною комісією з питань визначення пріоритетів забезпечення основними фондами сільськогосподарських товаровиробників на умовах фінансового лізингу.

Бюджетні кошти надаються на поворотній основі на підставі угод між Мінагрополітики та державним підприємством "Спецагролізинг".

Закупівля техніки, племінних биків і корів за бюджетні кошти здійснюється у встановленому законодавством порядку.

Крім того, операції, пов'язані з використанням бюджетних коштів, проводяться відповідно до порядку обслуговування державного бюджету по видатках і операціям по

наданню й поверненню кредитів, наданих за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого Державним казначейством.

[АПК-Інформ](#)

16.08.2010 Набула чинності постанова КМУ щодо часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва

Набуло чинності постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження порядку використання в 2010 р. коштів Стабілізаційного фонду, які направляються на часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва» від 28 липня 2010 р. №647.

Постанова була опублікована в «Урядовому кур'єрі» від 13 серпня 2010 р.

Як відзначається в документі, даний порядок визначає механізм використання в 2010 р. коштів Стабілізаційного фонду, передбачених п. 1 частини першої ст. 74 Закону України "Про Державний бюджет України на 2010 р." для часткової компенсації сільськогосподарським товаровиробникам, включаючи учбово- і науково-дослідні господарства вищих аграрних навчальних закладів (крім бюджетних установ), вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, закупленої цього року.

Головним розпорядником бюджетних коштів є Мінагрополітики.

Часткова компенсація надається на безповоротній основі й установлюється в розмірі 30% від вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва без обліку сум податку на додану вартість відповідно до переліку, затвердженого Міжвідомчою експертною радою з питань визначення пріоритетів у виробництві техніки й устаткування для сільськогосподарських товаровиробників.

Мінагрополітики для здійснення часткової компенсації вартості техніки вітчизняного виробництва створює комісію з питань розподілу коштів.

[АПК-Інформ](#)

4. ПОДІЇ ІРАР

18 серпня 2010 року у Міністерстві фінансів України відбулася нарада з питань внесення змін і доповнень до проекту Податкового кодексу України в частині сільського господарства. Серед питань, що обговорювалися – податкові стимули для оптових ринків сільськогосподарської продукції та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

На жаль, заступнику директора ІРАР, генеральному директору Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України Корінцю Р.Я., який брав участь у цій нараді, не вдалося подолати упередженість працівників Мінфіну та ДПА щодо неприбутковості сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Всім тим, хто, насамперед, не розуміє неприбуткової природи кооперації радимо прочитати статтю науковця Пантелеймоненка А.О. «Неприбуткова природа кооперативних організацій»

(http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvpushk/2009_1/files/st3.pdf).

Окрім того, бажаючи рекомендуємо звернути увагу на видання ІРАР «Сільськогосподарська обслуговуюча кооперація. Словник-довідник» (За заг. ред. Р.Я. Корінця, М. П. Гриценка, М. Й. Маліка).

Мета цього видання - підвищити рівень розуміння сутності, ролі, принципів та норм законодавства про сільськогосподарську обслуговуючу кооперацію селян, сільськогосподарських товаровиробників, представників органів влади, сільськогосподарських дорадників, науковців, студентів - всіх суб'єктів, які вже цікавляться чи можуть зацікавитися цієї темою, вносять чи можуть зробити свій внесок у становлення та розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Україні. У Словнику-довіднику наведено факти з історії та сучасного стану української та світової кооперації, подані основні правові й економічні терміни, пов'язані з кооперацією, наведена інформація про кооперативні організації України та світу, органи влади, Інтернет-ресурси, акти законодавства тощо.

Електронну версію видання можна знайти тут:
<http://www.amdi.org.ua/Analytic.php?Page=6>.

Генеральний секретар ООН Високоповажний Пан Гі Мун, у «Посланні з нагоди Міжнародного дня кооперативів» від 4 липня 2009 року писав таке:

«Перші кооперативи виникли більше 200 років тому, коли сільські підприємці та фермери вирішили об'єднати свої ресурси та допомогти один одному розширити можливості для реалізації своєї продукції. Пізніше виникли кооперативи роздрібною торгівлі, дякуючи яким незаможним сім'ям вдавалося уникнути боргової ями та отримати доступ до більш якісних товарів та послуг. З тих пір кооперативи виникли в багатьох сферах діяльності, починаючи з виготовлення промислових товарів і закінчуючи фінансовими послугами, чому сприяло прагнення досягати більш справедливих умов праці та підприємницької діяльності.

В умовах глобальної економічної кризи історія кооперативів заслуговує більш уважного відношення. Цього року головна тема Міжнародного дня кооперативів – «Стимулювання світової економіки за допомогою кооперативів» - підкреслює цінність кооперативів підприємництва. Кооперативи можуть підвищувати життєву здатність вразливих верств населення. Вони можуть сприяти створенню більш збалансованих ринків для дрібних фермерів та надавати дрібним підприємцям доступ до фінансових послуг. Вони можуть створювати робочі місця та покращувати умови праці.

Економічна модель кооперативів базується не на благодійності, а на самопомозі. В країнах, що постраждали від фінансової кризи, кооперативні банки та кредитні союзи розширили свою діяльність з надання кредитів, в той час як інші фінансові заклади були вимушені її скоротити. Це сприяло послабленню негативного впливу замороження банківського кредитування на найбільш вразливі групи населення,

підкресливши важливе значення встановлених альтернативних моделей підприємницької діяльності та інституційного різноманіття для життєздатності фінансової системи.

Кооперативи заслуговують більш істотної підтримки. І я закликаю уряди проводити курс на надання допомоги у створенню та розвитку кооперативів. Допомогу кооперативам можуть надавати і споживачі, купуючи продукти харчування, вироблені дрібними кооперативами та реалізовані на кооперативних ярмарках.

В умовах сьогоденної економічної кризи жителі всіх регіонів світу знову усвідомлюють велику необхідність добиватися всезагального блага. Сьогодні, у Міжнародний день кооперативів я закликаю уряди та громадянське суспільство у всіх країнах світу визнати корисність кооперативів і співпрацювати з ними як із виключно важливими партнерами в інтересах підйому глобальної економіки та досягнення погоджених на міжнародному рівні цілей розвитку.»

Чи важливі ці слова для України, де до вразливих верств можна віднести більшу частину сільського населення? Відповідь очевидна.

Звертаємося до наших партнерів, однодумці, допомогти переконати посадовців, у тому, що робить майже весь світ – підтримує кооперацію.

18 серпня 2010 року експерт ІРАР Сеперович Н.В. виступила на узгоджувальній нараді з питання врегулювання розбіжностей, які виникли під час узгодження проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження державної цільової соціальної програми розвитку виробництва продуктів дитячого харчування", яка проходила під головуванням заступника міністра аграрної політики Є.М.Лаврова. Підготовка протоколу розбіжностей.

Експертом ІРАР Сеперович Н.В прийнято участь у підготовці та обговоренні пропозицій МінАП до проекту Податкового кодексу України в частині підтримки формування та функціонування обслуговуючих кооперативів, формування механізмів підтримки виробників молока.

5. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

Сеперович Н.В.,
експерт ІРАР

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА: НАПРЯМИ ТА МЕХАНІЗМИ

У I півріччі 2010 року всіма категоріями господарств вироблено 5489 тис. тонн молока, що на 3,2 відсотка менше, ніж за аналогічний період 2009 року. Імпорт молока і молокопродуктів у січні – червні 2010 року, становив у перерахунку на молоко близько 87 тис. тонн (у 3 рази менше порівняно з аналогічним періодом 2009 року), експорт – близько 481 тис. тонн (на 18% більше).

Виробництво молока всіма категоріями господарств у 2010 році очікується на рівні 11,2 млн. тонн (на 3,8 відсотка менше порівняно з 2009 роком). Експорт молока і молокопродуктів у перерахунку на молоко у поточному році очікується у обсязі 1100 тис. тонн (на 17,9 відсотка більше проти 2009 року), імпорт – 200 тис. тонн (на 55 відсотків менше). Розрахункове річне споживання молока і молокопродуктів на одну особу в цьому році становитиме 198,4 кг (раціональна норма становить 380 кг).

Отже, ситуація в молочній галузі має деякі позитивні тенденції, але обсяги виробництва молока за рахунок вітчизняної сировини продовжують скорочуватися.

Основними виробниками молока залишаються особисті селянські господарства, які утримують біля 80 відсотків корів. Хоча в останні роки спостерігається тенденція до нарощування поголів'я корів крупними сільськогосподарськими підприємствами.

В умовах країни в короткій перспективі досягти необхідних обсягів виробництва можливо за рахунок:

- 1) нарощування поголів'я та підвищення продуктивності переважно за рахунок сільськогосподарських підприємств, які мають отримувати певні державні преференції;
- 2) використання у сільськогосподарських підприємствах сучасних технологій організації та ведення молочного скотарства, що забезпечує отримання якісної продукції при менших виробничих витратах на одиницю продукції;
- 3) підтримка особистих господарств населення тільки у випадках їхнього можливого укрупнення на кооперативних засадах (15-25 корів і більше) та використання сучасних технологій отримання високоякісної продукції.

В останні роки в умовах обмеженості фінансових ресурсів для підтримки галузі тваринництва непряма державна підтримка стала основним вагомим джерелом підтримки. За даними Державної податкової адміністрації України, завдяки спеціального режиму оподаткування діяльності у сфері сільського господарства підтримка сільськогосподарських товаровиробників у 2009 році становила 7,7 млрд. грн., у 2010 році очікується на такому ж рівні. Крім того за рахунок дотацій на молоко і худоби сільськогосподарські підприємства отримують ще 2,0 млрд. грн..

Враховуючи те, що в умовах обмежених можливостей бюджету стає неможливо забезпечити підтримку за рахунок прямих дотацій з бюджету, то **Концепцією реформування податкової системи України передбачене переведення на загальні умови обкладення податком на додану вартість діяльності у сфері сільського господарства та лісового господарства, рибальства лише з 2016 року.**

Проектом Податкового кодексу України у Прикінцевих положеннях (пункт 6.) передбачено *збереження виплат ПДВ як дотацій постачальникам молока і м'яса на переробні підприємства до 1 січня 2015 року*. Проте є додаток, який говорить про те, що зазначена норма призупиняється, коли у Законі України про Державний бюджет України на відповідний рік передбачено, що сума ПДВ, що сплачується до бюджету переробними підприємствами усіх форм власності за реалізовані ними молоко та молочну продукцію, м'ясо та м'ясні продукти та іншу продукцію, спрямовується до спеціального фонду державного бюджету з подальшим використанням її у такій пропорції: 70 відсотків – на здійснення доплат на одну корову, наявну на 1 січня поточного року, 30 відсотків – на фінансування на зворотній основі будівництва та реконструкцію тваринницьких ферм і комплексів.

Позитивно оцінюючи напрямок використання бюджетних коштів обсягом 600 млн. грн. (30 відсотків суми ПДВ із спеціального фонду), так як будівництво та реконструкція ферм відноситься до так званого «зеленого кошику» підтримки, є нагальна потреба розробити більш ефективний механізм витрачання передбачених 70 відсотків державних коштів від ПДВ – 1,4 млрд. грн., ніж запропонований.

В розвиток запропонованих норм проектом Податкового кодексу України, Міністерством аграрної політики України розроблено проект Концепції Державної цільової економічної Програми розвитку молочного скотарства в Україні на період до 2020 року, де удосконалення механізму надання державної підтримки пропонується шляхом *запровадження прогресивної форми виплати дотації на одну корову, з урахуванням кількості виробленого молока на одну голову за рік з метою стимулювання підвищення продуктивності корів та кількості переробленого молока*.

Вважаємо, що впровадження підтримки через запропонований механізм не дасть економічного ефекту. Таким способом створюється система «заморожування» існуючої ситуації у молочному скотарстві, а не здійснюються прогресивні кроки у бік стимулювання нарощування поголів'я корів у фермерських та інших великотоварних господарствах.

Окрім того, **держава має врешті визначитися стосовно підтримки (чи не підтримки) особистих селянських господарств, які займаються чи мають бажання зайнятися молочним бізнесом.** З огляду на перспективу розвитку молочної галузі економічно недоцільно підтримувати особисті селянські господарства у існуючій формі, коли вони утримують 1-2-3 корови, застосовується ручне доїння. За таких умов якість молока досягти неможливо. **Необхідні кроки, які б спонукали до трансформації особистих селянських господарств у фермерські, приватні на інші форми господарювання з утриманням не менше 15-20 корів.**

Важливо усвідомлювати, що вартість нового будівництва неможлива без державної участі, зокрема через пільгове кредитування, пільги при ввезенні худоби, обладнання та технологій, які не виробляються в Україні.

Науковцями прораховано, що сукупні витрати на створення молочних комплексів варіюють від 46,3 до 84,5 млн. гривень, а строки окупності жорстко залежать від обраної технології, чисельності тварин основного стада і, що найголовніше, від ціни реалізації отриманої продукції.

У зв'язку з цим інтерес являють собою молочні комплекси на 1000 корів з утриманням тварин на глибокій підстилці. Строки окупності таких технологій – 3,5-5,5 років. Життєздатність таких технологічних підходів підтверджує досвід Угорщини та Ізраїлю, а основним атрибутом необхідності їхнього широкого застосування в Україні є умова використання можливих рослинних решток (солома) як підстилки.

Таким чином, в нинішніх умовах важливо почати працювати державі спільно з інвесторами для здійснення будівництва спочатку декількох молочних ферм на 400 чи 1000 голів корів.

Водночас важливим напрямком державної підтримки залишається розвиток молочарських обслуговуючих кооперативів, які надаватимуть послуги дрібним виробникам зі збору та реалізації молока, створення культурних пасовищ для корів, навіть мати свою переробку. Як приклад, у Канаді 50 відсотків витрат на створення культурних пасовищ, включаючи поїлки для худоби, бере на себе держава.

Кошти, які будуть визначені державним бюджетом для підтримки молочної галузі мають бути спрямовані не на «заморожування» чи підтримку існуючого стану в галузі, а мають працювати на прорив, дати поштовх для розвитку. Такі точки прориву мають бути визначеними і фінансово підтримані.